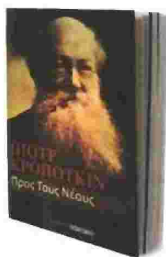

Δεν έχω άμεση επαφή με τα σχολεία για να γνωρίζω τι λένε οι δάσκαλοι σήμερα στους νέους της πατρίδας μας. Απελπίζομαι όμως, γιατί στις εφημερίδες, στα περιοδικά, στην τηλεόραση δεν διαβάζω και δεν βλέπω καμία παραίνεση και κανένα ενδιαφέρον προς τους νέους. Λες και δεν υπάρχουν. Από όταν πέθαναν ο Μάνος Χατζιδάκις κι ο Αντώνης Σαμαράκης, κανένας δεν ενδιαφέρθηκε να τους αφιερώσει δυο φωτισμένες κουβέντες.

Του Παναγιώτη Πασπαλιάρη

Προς τους νέους

Συγγραφέας: **Πιοτρ Κροπότκιν**
 Εκδότης: **Κορονιζή**
 ISBN: 978 960 803 158 6
 Σελ. 80

Βιβλιοπροτάσεις

Πιοτρ Κροπότκιν Προς τους νέους

Περπατώντας τη Σόλωνος, στο 114, στο παλαιοβιβλιοπωλείο των εκδόσεων Πιρόγα είδα τη φωτογραφία ενός ρώσου παλιόφилου από τα χρόνια των φοιτητικών αναγνώσεων. Φορούσε τα λατρεμένα στρογγυλά του γυαλιά και όπως πάντα ξεχώριζε από τη μακριά λευκή γενειάδα. Κάτω από την επιβλητική του μορφή ο τίτλος έγγραφε «Πιοτρ Κροπότκιν, Προς Τους Νέους».

Ο Σπ. Κουμιώτης και ο Γ. Δούμας που επιχειρήσαν μια μετάφραση του μικρού κειμένου, το 1917, έφαγαν από τον περιβόητο Φατοσέα τέσσερα χρόνια φυλακή και έξι χρόνια στέρησης πολιτικών δικαιωμάτων. Και λογικά την έφαγαν γιατί το κείμενο ήταν σαν δυο αλήτες να παραφύλαγαν την εξουσία και με τον ρώσικο σουγιά Κροπότκιν την άφησαν αιμόφυρτη στη γωνιά Πανεπιστημίου και Καραγιώργη Σερβίας.

Το κείμενο απευθύνεται στους νέους: «Υποθέτω πως κοντεύεις τα 18 ή τα 20 χρόνια. Θα έμαθες ίσως μια τέχνη ή θα τελείωσες καμιά επιστήμη, και πρόκειται τώρα να βγεις στην κοινωνία».

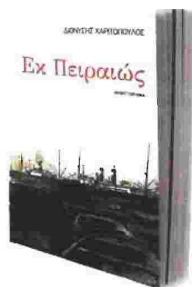
Όχι όμως σε όλους τους νέους: «Πιστεύω πως το πνεύμα σου είναι ελεύθερο από προλήψεις, που προσπάθησαν να σου χαράξουν στην ψυχή, πιστεύω πως ο διάβολος δεν σε τρομάζει και πως δεν προσέχεις τις φλυαρίες των "παπάδων" και, το πιο σπουδαίο ακόμα, πως δεν είσαι κανένας από τους γελοίους κομψευόμενους νέους –τα καταστρεπτικά αυτά φρούτα κοινωνίας σάπιας– που τριγυρνάνε στους δρόμους με τα γελοία τους παντελόνια και με τα μαιμουδίστικα μούτρα τους, και που σ' αυτή την ηλικία δεν επιθυμούν τίποτε άλλο από την απόλαυση».

Το κείμενο είναι μια ηθική παραίνεση ή μια επίκληση στη συνείδηση των νέων. Ως κείμενο ηθικής θέτει διλήμματα στον αναγνώστη. Θα βρεθείς, λείει στον εκκολλητόμενο γιατρό, ενώπιον της μεγάλης αδικίας. Θα κληθείς να γιατρέψεις ετοιμοθάνατες γυναίκες που υποφέρουν από

την αιτία και την ταλαιπωρία, και την άλλη μέρα θα πας στο σπίτι μιας πλούσιας που υποφέρει το ίδιο σωματικά, αλλά με αίτιο την ανία και την καλοπέραση. Τι θα κάνεις; Θα κληθείς να διαλέξεις ανάμεσα στον νόμο και τη δικαιοσύνη, λείει στον δικηγόρο. Γιατί το νόμιμο είναι να βοηθήσεις στην καταδίκη ενός φτωχού που έκλεψε ένα μπιφτέκι από τον χασάπη, το δίκαιο όμως είναι να μπορεί ο φτωχός να φέρνει στα παιδιά του που πεινάνε καθημερινά φαγητό.

Ζητά από τον καλλιτέχνη να σταματήσει να αερολογεί και να χρησιμοποιήσει το πινέλο του για έναν ανώτερο σκοπό. Ζητά από τον μηχανικό και τον επιστήμονα να θέσουν τα όπλα τους στη διάθεση της κοινωνικής ισότητας και όχι με τις εφευρέσεις τους να αμβλύνουν την ανισότητα. Ζητά από τον εργάτη να μην υποταχθεί. Το κείμενο γράφτηκε το 1880. Με αυτό ο Κροπότκιν ζητούσε από τους νέους δυο πράγματα: Πρώτον, να επαναστατήσει η ερεθισμένη τους συνείδηση. Δεύτερον, να ενταχθούν στη σοσιαλιστική επανάσταση. Με τον όρο σοσιαλισμό σήμερα καταλαβαίνουμε τον αναρχισμό, γιατί το σοσιαλιστικό όραμα χωρίστηκε στα δύο μετά το 1917 και ο όρος καπελώθηκε από τη σοβιετική απολυταρχία.

Εδώ είναι ίσως και το μυστικό της αδυναμίας των σοφών σήμερα να απευθυνθούν προς τους νέους. Σίγουρα αν έγραφε κάποιος ένα κείμενο σαν αυτό, θα ζητούσε και πάλι τον ξεσηκωμό της νεανικής συνείδησης. Όμως με ποιο όραμα; Τούτη είναι μια εξήγηση για την αδυναμία της κοινωνίας μας να αλλάξει, δηλαδή για τη συνέχιση της παρακμής της. Ελλείψει οράματος αναγκάζεται να μένει προσκολλημένη στις παλιές καλές ημέρες της ξεγνοιασιάς. Ελλείψει οράματος δεν υπάρχει νεολαία, παρά μόνο κομπανίες από πιτσιρικάδες που τριγυρνούν από εδώ κι από εκεί ξεδεύοντας τα νιάτα τους και τη δύναμή τους. **HD**

Εκ Πειραιώς

Συγγραφέας:
Διονύσης Χαριτόπουλος
 Εκδότης: Τόπος
 ISBN: 978-960-676-094-5
 Σελ. 418 / Τιμή: 18,40 €

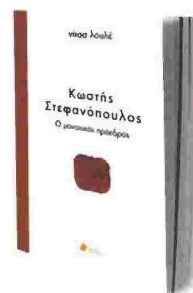
Έπιασα στα χέρια μου το νέο μυθιστόρημα του Διονύση Χαριτόπουλου, Εκ Πειραιώς. Στοπ. Είμαι μόλις στη σελίδα 64. Στοπ. Αρχές του αιώνα μας και τα Μανιάτικα του Πειραιά μου θυμίζουν έντονα τις συμμορίες της Νέας Υόρκης. Στοπ. Επιτέλους ξαναδιαβάζω λογοτεχνία. Στοπ. Ελπίζω να μην είναι μόνο η ιδέα μου ή το αντρικό γούστο που μιλάει. Στοπ. Γράφω τηλεγραφικά γιατί το κείμενο απαιτεί να ξαναγυρίσω γρήγορα σε αυτό. Στοπ. Θα επανέλθω σίγουρα. Τρεις τελείες...

Πόλη Παιδιών

Συγγραφέας:
Πέτρος Κουτσιαμπασάκος
 Εκδότης: Πατάκης
 ISBN: 978-960-164-619-0
 Σελ. 420 / Τιμή: 17,50 €

«Μόνη μας πατρίδα, τα παιδικά μας χρόνια», λέει ένα παλιό καλό σύνθημα στους τοίχους. Το μυθιστόρημα του Πέτρου Κουτσιαμπασάκου μιλάει για μια τέτοια πατρίδα, για τη ζωή μέσα στις παιδουπόλεις, αυτές που ξεκίνησαν μέσα στον εμφύλιο και τέλειωσαν χωρίς κανείς να τις πάρει χαμπάρι μόλις το 1998. Παράταιρο για τους καιρούς λογοτέχνημα, καλό όμως ανάγνωσμα για όσους θέλουν να σκεφτούν από πού ήρθαν. Γιατί λίγο πολύ όλοι ήρθαμε από τα μεγάλα «γιατί» και τα μεγάλα «θέλω» της παιδικής μας ηλικίας. Δεν μπορεί παρά να συγκινήσει.

Κωστής Στεφανόπουλος, Ο μοναχικός πρόεδρος

Συγγραφέας: **Νίτσα Λουλέ**
 Εκδότης: **Πεδίο**
 ISBN: 978-960-546-114-0
 Σελ. 264 / Τιμή: 16,80 €

Τι καλό μπορεί να αποκομίσει κανείς διαβάζοντας τη βιογραφία ενός δεξιού αστού πρώην προέδρου, ενός γνήσιου τέκνου της πελοποννησιακής μπουρζουαζίας; Μπαίνοντας με αυτές τις σκέψεις στο ανάγνωσμα, βγήκα με ενοχές. Δεν είναι μόνο η καλή γραφή. Είναι και η μαγεία του να ανακαλύπτεις πως μια απλή και απεριτητή ζωή μπορεί να είναι πιο πλούσια σε εμπειρίες από τις εξτραβαγκάντσες ενός άσωτου βίου. Ακούραστα επίσης βγαίνει το συμπέρασμα ότι η αστική δημοκρατία δεν ήταν η γενεσιουργός αιτία της ιστορικής απαξίωσης αυτού του λαού. Πιο σημαντική ήταν η έλλειψη ηθικής και ειλικρίνειας, αρετές για τις οποίες μόνος ίσως ο Στεφανόπουλος μπορεί να περηφανεύεται από τους εν ζωή συνοδοιπόρους του.